

HUNDRAÅRSJUBILEUM I GÄVLE.

Redaktör Otto Serrander.

Den 4 juli hade jämnt 100 år förflutit, sedan det allra första numret av Norrlands-Posten utkom. Dess grundläggare hette Anders Petter Landin och var då en ung medicinare, knappt 26 år gammal. Han var starkt gripen av de liberala ideer, som sju år tidigare redan funnit ett språk i Hiertas Aftonblad. Han grundade ett nytt tryckeri i Gävle, varifrån tidningen började utgivas. Gävle hade vid denna tidpunkt 8.000 invånare och var den sjätte av rikets städer. Staden hade redan en tidning, men N.-P. tog snart försteget, redan genom att utkomma två gånger i veckan. I början av sin bana råkade tidningen ut för indragningsmakten, möjligen på grund av sitt sätt att omtala en del oroligheter i Stockholm och för att den öppnat en insamling till förmån för Crusenstolpes familj, då denne sattes in på Vaxholms fästning. Tidningen fortsattes i olika former, var orädd i polemiken, t. o. m. mot Aftonbladet, indrogs ånyo och kom åter ut. Redan från sitt andra år blev tidningen aftontidning. För tryckfriheten och för en ansead ställning åt tidningsmannen ivrade Landin kraftigt. Redan 1849 försökte han sig på att ge ut tidningen tre gånger i veckan men fick avstå därifrån nästa år. 1867 blevo Landins affärer försämrade, och konkursförfarande inleddes mot honom, men det ordnades med akord. 1869 härjades Gävle av en stor brand, som vållade tidningen avsevärt avbräck. Samma år tog Landin avsked av sin tidning. Bland dess utgivare sedan den tiden märkas många inom den svenska publiciteten kända och ansedda namn. De äro: A. J. Lindholm 1869—1875, Gabriel Ödmann 1875—1876, Oscar Norén 1876—1877, Birger Hallén 1877—1880, Otto Serrander 1880—1883 och 1890—1897, Adolf Hallgren 1883—1890, Oscar Ericson 1897, Valter Bratt 1897—1900, Gustaf Erikson 1900—1916 och Ernst Serrander från 1916.

Den av dessa som lyfte tidningen upp till dess betydande position inom svensk press var som bekant Otto Serrander, född 1848, som tog i med friska krafter och kom med många nya uppslag. Han

Redaktör Ernst Serrander.

hade en utmärkt penna och förstod bättre än någon av sina föregångare, Landin möjligen undantagen, nyhetens betydelse. Under en sjuårsperiod, från den 15 oktober 1883 till den 10 november 1890, utövade inte Otto Serrander det redaktionella chefskapet i N.-P., i det han dessa år hade sin verksamhet förlagd till Stockholm, där han först grundade en telegrambyrå och sedan under några år beklädde de förenade posterna som ekonomidirektör, ansvarig utgivare av och redaktionssekreterare i Aftonbladet. Han var alltså ägare av N.-P. och dess tryckeri. Det påstås, att han köpt företaget för 15.000 kr. Vid hans flyttning till Stockholm meddelade tidningen, att den öppnat egen byrå i Stockholm, vilken förstods av Serrander. Denne var en oerhört arbetsam man och arbetade faktiskt ihjäl sig. Han dog 1897. Han var en god ekonom och idealisk arbetsgivare, innerligt avhållen av hela sin personal. Han var i olika avseenden en av de verkliga genombrottsmännen i vår nyare presshistoria. På hans grav nedlades också i samband med N.-P:s hundraårsjubileum kransar ej bara från hans företag utan också från P. K. och Nordsvenska Pressföreningen. Den nuvarande huvudredaktören och ansvarige utgivaren Ernst Serrander är som bekant Otto Serranders son. En av dem som på det administrativa och tekniska området nedlagt ett betydligt arbete i tidningen är kapten Torsten Serrander, Ernst Serranders broder.

I samband med jubileet utgav tidningen den 4 juli ett ståtligt 44-sidigt minnesnummer, där själva tidningshistoriken skrivits av redaktör N. S. Lundström.

Samma dag gav tidningen en bankett på Grand Hôtel i Gävle. Ett sextiotal gäster hade inbjudits. Bland dessa märktes fl. dr Ivar Öman och direktör Wald. von Sydow för P. K., direktör K. Roek Hansen för T. U., redaktör Otto Hellkvist för Sv. J. F., direktör Petrus Sköld för Gefleborg—Dala-kretsen av T. U., redaktör Sven Linde för TT, dr Eskil Grafström, m. fl. Före banketten utdelade landshövding Lübeck medaljen i guld för lång och

trogen tjänst till fröken Maggie Serrander och kassör Fredrik Davidsson samt medaljen i silver till maskinsättare C. A. Lindgren, tryckare N. A. Berglöf, maskinsättare G. Eriksson och ombrytare Einar Ternström. Efter medaljutdelningen överlämnade landshövdingen vasaorden till redaktör Ernst Serrander.

Vid middagen hälsades gästerna välkomna av disponent N. T. Eriksson, varefter styrelsens ordförande, direktör Nils Delin, framförde bolagets tack för gott samarbete till tidningens personal och utbragte ett leve för stadens och bygdens framgång. Landshövding Lübeck höll ett anförande, vari han berörde N.-P:s 100-åriga tillvaro och önskade tidningen all lycka i fortsättningen. På anmodan av P. K:s, T. U:s, Sv. J. F:s och TT:s representanter talade dr Öman. Direktör Harald Nyholm tackade det jubilerande företaget å Svenska Boktryckareföreningens vägnar, och redaktör E. Magnusson överlämnade en adress från Nordsvenska Pressföreningen. Tal höllos även av representanter för lokala korporationer och institutioner. Redaktör Ernst Serrander framförde företagets tack för alla hyllningar, som kommit hundraåringen till del. Ett särskilt tack framförde tal. till styrelsens nuvarande ordförande, direktör Nils Delin, övriga styrelseledamöter, redaktionens medlemmar samt övrig personal vid tidningen. Direktör Petrus Sköld talade för sin krets av T. U., och kassör Fr. Davidsson tackade å medaljörernas vägnar.

Sedan landshövdingen framfört gästernas tack och därvid särskilt föreslagit en hälsning till fru Jenny Serrander, vidtog ett animerat sankväm, varunder redaktionssekreterare G. Hellkvist uppläste under dagen ingångna telegram. Ett av dessa var från T. U. och lydde sålunda:

"Till den alltså ungdomliga hundraåringen frambära Svenska Tidningsutgivareföreningen genom sin styrelse och Pressens Tidning hjärtlig hälsning och uppriktig lyckönskan med tack för högt skattad och under starkt ansvar utförd gärning i det fria ordets tjänst."

Även en mängd blomsteruppsatser vittnade om dagens betydelse.

Grannländerna.

Oslo-avisenes Forening har till ordförande återvalt disponent E. Tønsager. Morgenposten. Ur styrelsen utträdde på egen önskan disponent O. Kirkvaag, Arbeiderbladet. I hans ställe invaldes i styrelsen disponent Olaf Thommessen, Tidens Tegn.

En norsk pressens opinionsnämnd har, såsom vi tidigare omtalat, dryftats i vårt grannland. Nu har en kommitté, som haft att behandla fråga om ändrade bestämmelser ifråga om tidningarnas domstolsreferat, anbefallt, att efter förhandlingar mellan resp. huvudorganisationer tillsättes en nämnd för att behandla klagomål över tidningsreferat, som anses strida mot god publicistisk sed. Denna kommitté består